

नन्दिग्राम (नन्दि oder नन्दिन् + ग्राम) m. N. pr. eines Dorfes (in der Nähe des heutigen Dauletābād nach Colebr. Misc. Ess. II, 451), wo Bharata nach Rāma's Verbannung seine Residenz aufschlug. MBh. 3, 15983. R. 1, 1, 38 (Gorr. 41). 2, 113, 2. 6, 82, 90. 91. Ragh. 12, 18. Bhāg. P. 9, 10, 36. Verz. d. Oxf. H. 73, a, No. 123.

नन्दिघोष (न° + घोष) m. 1) Freudengeschrei, = वन्दिघोष H. an. 4, 318. Med. sh. 52. रथैः सनन्दिघोषैश्च पृष्ठतः सोऽनुगम्यते MBh. 13, 5288. स रथैर्नन्दिघोषैश्च पृष्ठतोऽनुगम्यते 5311. सनन्दिघोषा (घानन्दघोषा Gorr. 97, 18) कल्याणा गुहो नावमुपाहरत् R. 2, 89, 13. — 2) der Name von Arjuna's Wagen Trik. 2, 8, 48. H. c. 137. H. an. Med. — Vgl. नान्दीघोष.

नन्दितरु (न° + तरु) m. = धव *Grislea tomentosa* Roxb. Bhāṣya. im ÇKDr.

नन्दितूर्य (न° + तूर्य) n. ein bei freudiger Veranlassung erschallendes musikalisches Instrument: °तूर्यवाद्यत Hariv. 4933. 5724. MBh. 8, 402.

नन्दिदेव (न° + देव) m. N. pr. eines Mannes Kathās. 8, 9, 36.

नन्दिन् (von नन्द oder नन्द) wandelt seinen Anlaut nie in ण um nach gaṇa लुभादि zu P. 8, 4, 39. 1) adj. a) Freude habend an, am Ende eines comp.: युद्धं MBh. 6, 16. 7, 3097. R. 6, 98, 18. Varāṇ. Brh. S. 92, 9. — b) erfreuend, am Ende eines comp.: सुरं MBh. 1, 2616. मनोकृदयं 13, 4708. मण्डलं 178, 10. als Beiw. Çiva's MBh. 13, 1189. — 2) m. a) Sohn (Jmd als Vater erfreuend): भास्कारं Mṛāṅg. 47, 21. — b) der Sprecher des Prologs im Drama H. 330. Vgl. नान्दिन्. — c) N. verschiedener Pflanzen: der indische Feigenbaum und *Thespesia populneoides* Wall. H. an. 2, 272. fg. Med. n. 81 (statt वनहुमे ist वटुहुमे zu lesen). *Phaseolus radiatus* H. 1171. — d) N. einer best. Tempelform: नन्दिनि च षट्पुष्क-विस्तीर्णा: (von Hasta ist die Rede) | कार्यश्च सप्तगोमि विभूषितोऽष्टैश्च विंशतिभिः || Varāṇ. Brh. S. 33, 24. Vgl. नन्दिवर्धन. — e) oxyt. Uṣṣāval. zu Uṇādis. 4, 117. N. pr. eines Wesens im Gefolge des Çiva, = नन्दि, नन्दिकेश्वर Trik. 1, 1, 50. H. 210. H. an. Med. Verz. d. Oxf. H. 184, a, 21. MBh. 12, 10223. Hariv. 10782. 12213. fgg. 12264. Kumāras. 3, 41. Kathās. 1, 46. Verz. d. Oxf. H. 61, a, No. 105. श्राव्यः कनकनन्दी च गिरिकाव्यो द्वितीयकः | सोमनन्दी तृतीयस्तु विज्ञेया नन्दिनस्त्रयः || Gaṇa-bheda im Vāṇi-P. ÇKDr. — f) N. pr. eines buddh. Heiligen und Lehrers Wassiljew 74, 133 (an dieser Stelle in der deutschen Uebersetzung नन्द). eines Autors Colebr. Misc. Ess. II, 49. — 3) f. नन्दिनी a) Tochter: नन्दगोपस्य नन्दिनी Hariv. 10236. यदुं MBh. 14, 1841. N. 12, 5, 43. R. 2, 30, 31. 5, 15, 15. 37, 18. 38, 104. in der Anrede uneig. MBh. 3, 16151, 4, 278. — b) = ननान्द्र des Mannes Schwester H. 334. Med. Çabdārṇava bei Uṣṣāval. zu Uṇādis. 2, 99. — c) ein N. der तुलसी des Basilienkrautes Verz. d. Oxf. H. 24, a. = जटामांसी *Nardostachys jatamansi* Dec. Ratnam. 69. — d) ein best. Parfum (रेणुका) Rāṅā. im ÇKDr. — e) N. pr. einer mythischen Kuh (der Tochter der Surabhi) im Besitze des Vasi-
shṭha Med. MBh. 1, 3923. fgg. 6663. fgg. Ragh. 1, 82. 2, 69. 3, 40. — f) N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2623. — g) Bein. oder eine Form der Durgā H. c. 37. Med. Matsya-P. in Verz. d. Oxf. H. 39, b, 13. — h) N. pr. einer Localität MBh. 3, 8133. — i) Bein. der

IV. Theil.

Gāṅḍā Med. ein anderer Name der Balagā oder Vāṇanāçā BRAHMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 19, b. — Vgl. श्रागतनन्दिन्.

नन्दिनीतनय m. der Sohn (तनय) der Nandini, Bein. Vjāḍi's H. 852. Eben so नन्दिनीसुत Trik. 2, 7, 24.

नन्दिनीतीर्थ (न° + तीर्थ) n. N. pr. eines heiligen Badeplatzes Skanda-P. in Verz. d. Oxf. H. 77, a, Kap. 43.

नन्दिपुराण n. das Purāṇa des Nandi (des Begleiters von Çiva), Titel eines Abschnittes aus dem Kedarākalpa Verz. d. Oxf. H. No. 137. Führt auch den Titel नन्दीश्वरपुराण.

नन्दिमुख (न° + मुख) m. 1) wohl = नन्दीमुख (vgl. auch नदीमुख) eine Art Reis Suçr. 1, 24, 8. — 2) N. pr. eines Mannes Rāṅā-Tar. 7, 116.

नन्दिमुखसुघोष (न° - मुख + सु°) wohl N. pr. eines Mannes: °सुघोषा-वदान Titel eines buddh. Werkes Burn. Intr. 216.

नन्दिरुद्र (न° + रुद्र) m. wohl Çiva in einer heiteren, erfreuenden Form Rāṅā-Tar. 1, 127.

नन्दिवर्ध m. = नन्दिवर्धन 2, e. R. 1, 71, 5.

नन्दिवर्धन (न° + वर्ध°) 1) adj. Freude machend, — bereitend: पट्ट-नाम् MBh. 5, 2937. गोपानाम् Hariv. 3681. मुहुरं MBh. 3, 11831. 8, 3315. Bhāg. P. 4, 16, 18. unter den Beinn. von Çiva MBh. 13, 1189. Trik. 1, 1, 45. H. c. 40 (fälschlich नन्दीवार्धन:). Med. n. 236. — 2) m. a) Sohn Med. सुषुवे यमित्रघ्नं कैशल्या नन्दिवर्धनम् R. Gorr. 2, 99, 14. कैकेय्या न° 6, 112, 4. कैकेयी° MBh. 4, 2231. R. Gorr. 2, 43, 7. 3, 41, 14. 4, 24, 19. 5, 31, 27. 6, 66, 7. 92, 28. 111, 45. Vgl. नन्दन. — b) Freund Çāddar. im ÇKDr. — c) das Ende einer Monatshälfte d. i. Vollmond oder Neumond Med. — d) N. einer best. Tempelform, = नन्दिन् Varāṇ. Brh. S. 33, 17. — e) N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Udāvasu, R. 1, 71, 5 (Gorr. 73, 4). VP. 390. Buḷg. P. 9, 13, 14. eines Sohnes des Ġanaka VP. 466. des Udajāçva 467. LIA. I, Anh. xxxiii. — f) N. pr. einer Localität (viell. n.) Skanda-P. in Verz. d. Oxf. H. 69, b, Kap. 24.

नन्दिवारलक m. ein best. Fisch: °पाकमत्स्यनिरालकनन्दिवारलकम-कर्गर्गक° Suçr. 1, 206, 16. Vielleicht ist auch eine andere Trennung der Wörter anzunehmen.

नन्दिवृत्त (न° + वृत्त) m. N. eines Baumes, *Cedrela Toona* Roxb., AK. 2, 4, 4, 16 (ÇKDr. hat die Lesart नन्दीवृत्त vor Augen gehabt). Çāddar. im ÇKDr. Auch नन्दिवृत्तक m. ebend. — Vgl. नन्दीवृत्त.

नन्दिवेग (न° + वेग) m. pl. N. pr. eines Volkes MBh. 3, 2733.

नन्दिषेण (नन्दि + सेना) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge des Skanda MBh. 9, 2526 (नन्दिसेन). नन्दिषेणेश्वर n. N. eines Liṅga Skanda-P. in Verz. d. Oxf. H. 70, b, Kap. 53.

नन्दीक (?) m. Hahn H. c. 191.

नन्दीट m. ein kahlköpfiger Mann Bhūripr. bei Wils.

नन्दीमुख (नन्दी viell. = नन्दि + मुख) 1) m. a) Bein. Çiva's (Freude auf dem Gesichte habend) MBh. 12, 10428. — b) ein best. Wasservogel Suçr. 1, 205, 13. viell. auch Hariv. 9583. — c) eine Reisart Suçr. 1, 196, 2. Vgl. नन्दिमुख, नदीमुख, नान्दीमुखी. — d) pl. eine Art Manen Pāḷa-
janṭa bei Uṣṣāval. zu Uṇādis. 4, 117. Vgl. नान्दीमुख. — 2) f. ṣ Schlaf (wo-
bei das Gesicht Freude zeigt) H. 313.

नन्दीवृत्त (नन्दी viell. = नन्दि + वृत्त) m. N. verschiedener Pflanzen: